

Grondwettelijk Hof

INFORMATIEVE NOTA BETREFFENDE HET ARREST NR. 96/2014

De hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel is grondwettig, met uitzondering van de regeling betreffende de taal van het diploma van de procureur des Konings en de arbeidsauditeur van Brussel en van hun adjuncten

Bij zijn arrest nr. 96/2014 van 30 juni 2014 spreekt het Grondwettelijk Hof zich uit over de verschillende klachten die waren ingediend tegen de wet van 19 juli 2012 betreffende de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel. De beroepen waren ingesteld door een aantal organisaties en verenigingen, zoals de Orde van Vlaamse balies, de vzw « Vlaams Pleitgenootschap bij de Balie te Brussel », de vzw « Nieuw-Vlaamse Alliantie » en de vzw « Algemeen Vlaams Belang », en een aantal personen die optraden in hun hoedanigheid van magistraat, personeelslid van rechtbanken en parketten, advocaat, parlements lid, houder van een rechtendiploma of rechtzoekende burger en inwoner van het betrokken rechtsgebied.

Algemene draagwijdte van de hervorming

De bestreden wet reorganiseert in het gerechtelijk arrondissement Brussel zowel de rechtbanken als het parket en het arbeidsauditoraat.

De rechtbanken van eerste aanleg en van koophandel, de arbeidsrechtbank en de arrondissementsrechtbank van het gerechtelijk arrondissement Brussel worden ont dubbeld op basis van de taal, zodat er voor elk van die rechtscollages een Nederlandstalige en een Franstalige rechtbank is die bevoegd zijn voor het ganse grondgebied van het gerechtelijk arrondissement Brussel. In het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad wordt enkel de politierechtbank ont dubbeld. De vredegerichten van het gerechtelijk arrondissement Brussel alsook de politierechtbanken in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde worden niet ont dubbeld. Met het oog op de ont dubbeling wordt in aparte taalkaders voorzien voor de Nederlandstalige en de Franstalige rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement, die in afwachting van een werklasmeting, tijdelijk werden vastgesteld, zowel voor de magistraten als voor de personeelsleden van de griffies en het gerechtelijk personeel.

In het gerechtelijk arrondissement Brussel bestaan verder twee parketten en twee arbeidsauditoraten : een parket en een arbeidsauditoraat van Halle-Vilvoorde, bevoegd voor het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde, en een parket en een arbeidsauditoraat van Brussel, bevoegd voor het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad. Het parket en het arbeidsauditoraat van Halle-Vilvoorde tellen onder hun magistraten een aantal Franstalige, maar functioneel tweetalige, substituten die worden gedetacheerd van het parket en het arbeidsauditoraat van Brussel. Zij staan onder het gezag van de procureur des Konings of van de arbeidsauditeur van Halle-Vilvoorde voor wat de toepassing van de

richtlijnen en de instructies inzake het strafrechtelijk beleid betreft, maar blijven onder het hiërarchisch gezag van de procureur des Konings of de arbeidsauditeur van Brussel. Het kader van het parket en het arbeidsauditoraat van Brussel werd tijdelijk vastgesteld, in afwachting van de vastlegging van kaders overeenkomstig een werklastmeting.

Het statuut van alle betrokkenen in het kader van de hervorming, zowel van de rechtbanken als de parketten en de arbeidsauditoraten, zowel van de magistraten als van de griffies en het gerechtelijk personeel, werd tevens geregeld.

Tot slot waarborgt de bestreden wet ook de huidige taalrechten van de Franstaligen van Halle-Vilvoorde en van de Nederlandstaligen van Brussel en houdt zij rekening met de specificiteit van de zes randgemeenten. Gelet op de ontdubbeling van de rechtbanken, wordt een vraag om taalwijziging omgezet in een vraag om doorverwijzing. Daarnaast wordt een nieuwe procedure voor vragen om taalwijziging of verwijzing bij gemeenschappelijk akkoord ingevoerd.

De taal van het diploma en de voordracht van de procureur des Konings en de arbeidsauditeur van Brussel

Het Grondwettelijk Hof vernietigt artikel 57, 5°, van de bestreden wet, dat vereist dat enerzijds, de procureur des Konings en de arbeidsauditeur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad aan de hand van hun diploma aantonen dat zij geslaagd zijn voor de examens van doctor, licentiaat of master in de rechten in de Franse taal, en anderzijds, de adjunct-procureur des Konings en de adjunct-arbeidsauditeur van hetzelfde arrondissement aan de hand van hun diploma aantonen dat zij geslaagd zijn voor dezelfde examens in de Nederlandse taal.

Het is weliswaar niet onredelijk te bepalen dat, enerzijds, de procureur des Konings en de arbeidsauditeur en, anderzijds, hun adjuncten, tot een verschillend taalsysteem behoren. Een dergelijke bepaling is immers van dien aard dat zij het taalevenwicht tussen Nederlandstalige en Franstalige magistraten van het parket en het arbeidsauditoraat in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad waarborgt.

Het is evenwel, mede gelet op het feit dat de procureur des Konings en de arbeidsauditeur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, hun ambt uitoefenen in een administratief arrondissement waarvan het grondgebied overeenstemt met het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, niet redelijk verantwoord dat een persoon die zijn diploma in het Nederlands heeft behaald, niet in aanmerking komt voor dat ambt en dat een persoon die zijn diploma in het Frans heeft behaald, niet in aanmerking komt voor het ambt van adjunct-procureur des Konings en van adjunct-arbeidsauditeur in dat arrondissement.

Het Hof wijst er ook op dat de procureur des Konings en de arbeidsauditeur in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad worden voorgedragen door de Franstalige benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie, terwijl de korpschefs van de Nederlandstalige en Franstalige rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement Brussel door de verenigde benoemings- en aanwijzingscommissie worden voorgedragen ofschoon die rechtbanken uit Nederlandstalige respectievelijk Franstalige magistraten bestaan, en het parket en het arbeidsauditoraat van Brussel zowel Nederlandstalige als Franstalige magistraten tellen. Ook dat is een discriminatie volgens het Hof, die evenwel niet voortvloeit uit de bestreden wet maar uit een andere wetsbepaling die aan die wet niet was aangepast.

Voor de procureur des Konings en de arbeidsauditeur te Brussel en de adjunct-procureur des Konings die intussen zijn benoemd, en voor de aan de gang zijnde

benoemingsprocedure van de adjunct-arbeidsauditeur verandert er evenwel niets. Gelet op de administratieve en organisatorische moeilijkheden die zouden voortvloeien uit het feit dat hun benoeming haar rechtsgrond verliest, en gelet op de tijd die noodzakelijk zou zijn om opnieuw tot de aanstelling van een procureur des Konings en een arbeidsauditeur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, alsmede van hun adjuncten, over te gaan op een ogenblik waarop uitvoering dient te worden gegeven aan de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel, heeft het Hof de gevolgen van de vernietigde bepaling ten aanzien van de voormelde mandaten definitief gehandhaafd.

De andere aspecten van de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel doorstaan de toetsing aan de aangevoerde grondrechten

Verschillende andere bepalingen van de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel konden de toets aan de door de verzoekende partijen aangevoerde grondrechten doorstaan, hetzij omdat zij beschouwd worden als essentiële elementen van de hervorming die in artikel 157*bis* van de Grondwet zelf waren verankerd – en dus ontsnappen aan het toezicht van het Grondwettelijk Hof – hetzij omdat de maatregelen, in het licht van de aangevoerde grondrechten, voldoende zijn verantwoord om er geen schending van uit te maken.

Het betreft in het bijzonder :

- *de benoeming van ambtswege van de magistraten in en bij de nieuwe rechtscolleges, met dit voorbehoud van interpretatie dat de benoeming van ambtswege niet eraan in de weg staat dat de betrokken magistraten zich binnen drie jaar kandidaat stellen voor een ander ambt, of voor hetzelfde ambt in of bij een ander rechtscollege;*
- *de verschillende aspecten van de ambtsplichten, de vorderingen en de adviezen van de procureurs des Konings en van de arbeidsauditeurs in het gerechtelijk arrondissement Brussel, met betrekking tot de rechtbanken die er deel van uitmaken;*
- *de bevoegdheid van de Nederlandstalige en Franstalige arrondissementsrechtbanken ten aanzien van de vredegerichten van het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde;*
- *de bevoegdheid van de (voorzitter van de) Franstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel ten aanzien van vredegerichten met zetel in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde ingevolge een facultatief evocatierecht dat geen veto- of voogdijrecht inhoudt;*
- *de detachering van Franstalige substituten, hun taalkennis en het toezicht van de procureur des Konings van Brussel;*
- *de ontubbeling van de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koophandel en de arrondissementsrechtbank van het gerechtelijk arrondissement Brussel;*
- *de locatie van het parket en van het arbeidsauditoraat van Halle-Vilvoorde;*
- *de toezichtsbevoegdheid van de procureurs des Konings ten aanzien van de griffiers en de medewerkers van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg en van de Nederlandstalige rechtbank van koophandel;*
- *de mogelijkheid voor de partijen die in het gerechtelijk arrondissement Brussel gedomicilieerd zijn om, overeenkomstig de bij de bestreden bepaling voorgeschreven voorwaarden, vrijwillig voor de Nederlandstalige of Franstalige rechtbanken van hun keuze te verschijnen of er een gezamenlijk verzoekschrift in te dienen;*
- *de toekenning van een opdracht in een griffie of een parketsecretariaat dicht bij de woonplaats en de onmogelijkheid om een opdracht bij het parketsecretariaat van Brussel toegekend te krijgen en*
- *de ontzegging van de weddebijslag aan toegevoegde magistraten die van ambtswege worden benoemd.*

Wat de voorlopige procentuele verdeling van de kaders en taalkaders van magistraten en personeel van griffies en parketsecretariaten betrof, die eveneens werd bestreden, stelt het Hof vast dat de definitieve kaders en taalkaders voor het gerechtelijk arrondissement Brussel ingevolge de werklastmeting zijn aangepast bij de wet van 6 januari 2014 en de beroepen tegen de voorlopige kaders dan ook niet ontvankelijk zijn bij gebrek aan belang.

Deze informatieve nota, opgesteld door de griffie, bindt het Grondwettelijk Hof niet. Uit de aard zelf van de samenvatting, bevat zij niet de in het arrest noodzakelijk opgebouwde redeneringen noch de specifieke nuancerings van het arrest. Het arrest nr. 96/2014 is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof, www.grondwettelijk-hof.be (<http://www.const-court.be/public/n/2014/2014-96n.pdf>).